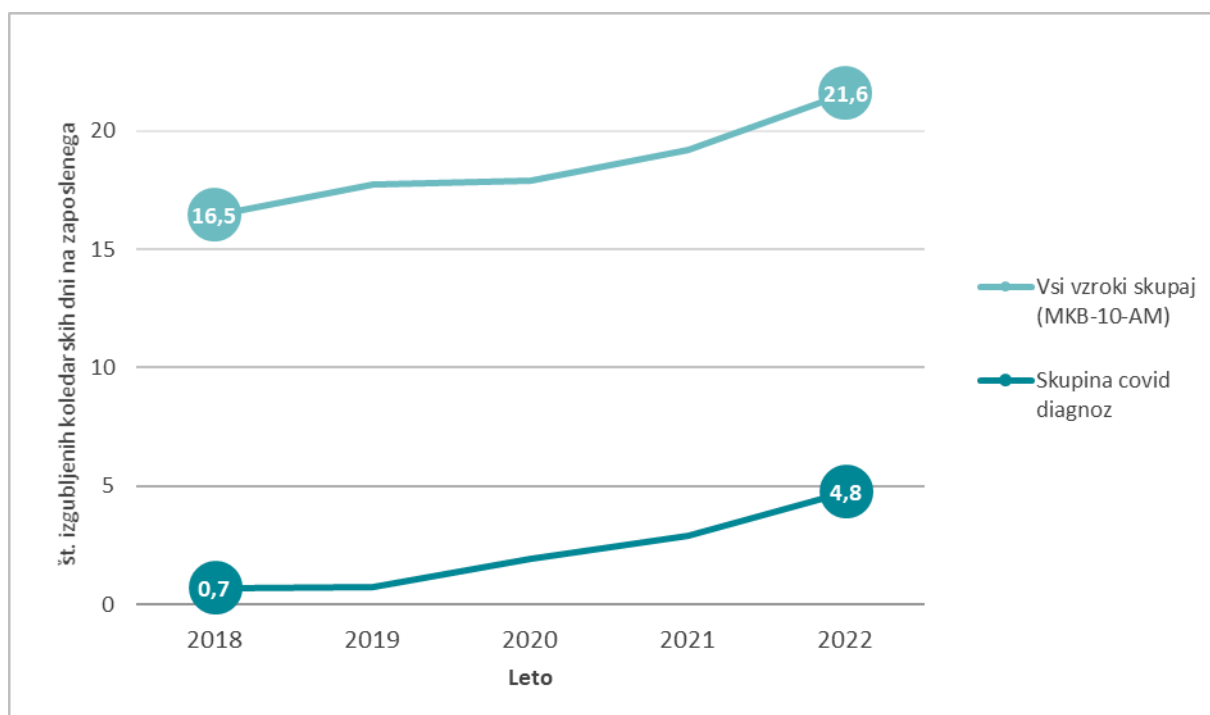

POVEČANJE BOLNIŠKEGA STALEŽA V LETU 2022

Število izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega (IO – indeks onesposabljanja¹) se je od leta 2018 do 2022 povečevalo. Leta 2022 smo v Sloveniji beležili 21,6 dni nezmožnosti za delo na zaposlenega, kar je 2,4 dni več kot leta 2021 in 3,7 dni več kot leta 2020. Večji poskok v številu izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega opazimo po letu 2020, ko se je začelo povečevati število okužb z virusom SARS-CoV-2. Povečanje števila izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega pa je v opazovanem obdobju vidno tudi v skupini covid diagnoz². Leta 2022 je bil posamezni zaposlen, zaradi covid diagnoze, nezmožen za delo 4,8 dni, kar je 1,8 dni več kot leto pred tem (slika 1). K celotnemu povečanju števila dni bolniške odsotnosti na zaposlenega med letoma 2021 in 2022 (2,4 dni) so nalezljive bolezni in bolezni dihal prispevale skoraj 90 % povečanja, kar je v praksi nekaj več kot 2 dni.

Skupno število izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega se je v letu 2022 povečalo predvsem zaradi povečanja v skupini nalezljivih bolezni, natančneje v skupini covid diagnoz, k čemur je najbolj prispevala diagnoza B34 - virusne infekcije neopredeljenega mesta.

Slika 1: Število izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega, 2018-2022; vsi razlogi skupaj (MKB-10-AM3) in skupina covid diagnoz.

Vir: Evidenca začasne in trajne odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb, nege, spremstva in drugih vzrokov (NIJZ)

V letu 2022 je bilo od skupno 21,6 koledarskih dni nezmožnosti za delo na zaposlenega (zaradi vseh vzrokov), **petina** dni izgubljenih zaradi covid diagnoz. Zaradi nalezljivih bolezni (A00-B99)

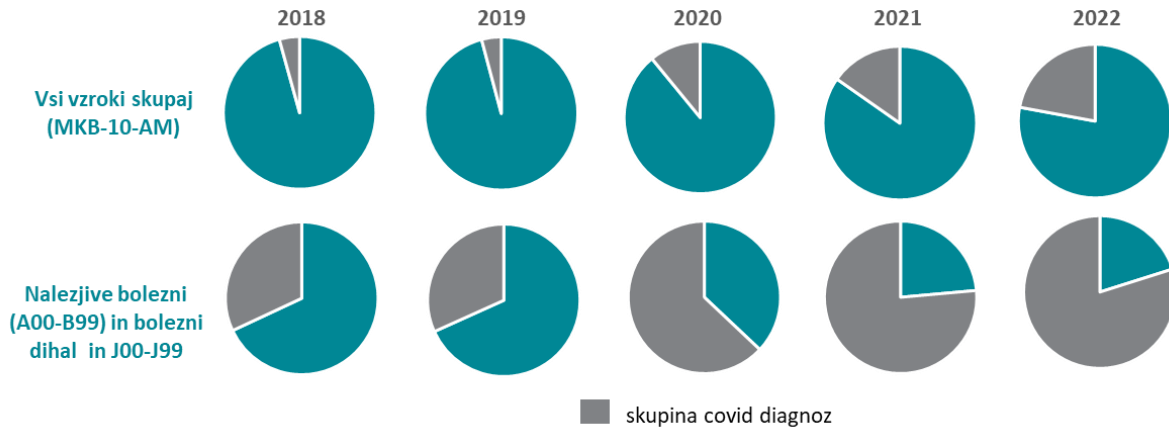
¹ Je število izgubljenih koledarskih dni na enega zaposlenega delavca (IO=število izgubljenih koledarskih dni/število zaposlenih)

² V skupino covid diagnoz so vključene nekatere diagnoze iz poglavij A00-B99 – Nekateri infektivni in parazitarne bolezni in J00-J99 – Bolezni dihal (B342, J128, J848 in B972), vsi razlogi zadržanosti.

³ Oznaka MKB-10-AM se nanaša na vse vzroke skupaj (skupina A00-U99 in nega družinskega člana ter spremstvo)

in bolezni dihal (J00-J99) je bilo leta 2022 izgubljenih skoraj 6 dni na zaposlenega od tega približno **80 %** zaradi covid diagnoz.

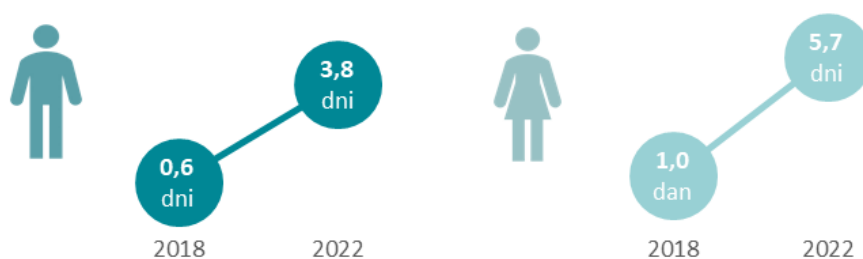
Slika 2: Odstotek dni odsotnosti z dela zaradi covid diagnoz, 2018-2022, med vsemi vzroki skupaj (MKB-10-AM) ter v skupini nalezljivih bolezni in bolezni dihal

Vir: Evidenca začasne in trajne odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb, nege, spremstva in drugih vzrokov (NIJZ)

Primerjava števila izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega med leti 2018 in 2022 kaže, da so bili moški in ženske leta 2018 zaradi nalezljivih bolezni (A00-B99) nezmožni za delo do 1 dan (moški 0,6 dni; ženske 1 dan), podobno tudi leta 2019. Od leta 2020 pa se je število izgubljenih koledarskih dni zaradi nalezljivih bolezni začelo povečevati pri obeh spolih. Leta 2022 je bilo število dni nezmožnosti za delo zaradi nalezljivih bolezni najvišje pri obeh spolih, in sicer so bili moški zaradi nalezljivih bolezni nezmožni za delo skoraj 4 dni, ženske pa skoraj 6 dni (slika 2).

Slika 3: Število dni nezmožnosti za delo na zaposlenega v skupini nalezljivih bolezni (A00-B99), 2018 in 2022, po spolu

Vir: Evidenca začasne in trajne odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb, nege, spremstva in drugih vzrokov (NIJZ)

Indeks onesposabljanja zaradi nalezljivih bolezni je bil leta 2022 najvišji v dejavnosti javne uprave in obrambe ter obvezne socialne varnosti, dejavnosti izobraževanja ter dejavnosti zdravstva in socialnega varstva (6 dni), najnižji pa v gradbeništvu ter kmetijstvu in lov, gozdarstvu, ribištvu (2 dni). V primerjavi z 2021 se je leta 2022 število izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega najbolj povečalo v kulturnih, razvedrilnih in rekreacijskih dejavnostih (za več kot 100 %), za več kot 80 % pa se je povečalo tudi v gostinstvu (84,4 %) ter zdravstvu in socialni varnosti (80,3 %) (preglednica 1).

Preglednica 1: Število dni nezmožnosti za delo na zaposlenega v skupini nalezljivih bolezni (A00-B99), primerjava med leti 2021 in 2022

Gospodarske dejavnosti (SKD)	2021	2022	Povečanje 2022-2021 (%)
A - KMETIJSTVO IN LOV, GOZDARSTVO, RIBIŠTVO	1,4	2,2	+ 58,3
B - RUDARSTVO	3,1	4,9	+ 58,3
C - PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	3,0	4,9	+ 60,7
D - OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, PLINOM IN PARO	3,1	5,4	+ 74,9
E - OSKRBA Z VODO, RAVNANJE Z ODPLAKAMI IN ODPADKI, SANIRANJE OKOLJA	3,2	4,9	+ 53,5
F - GRADBENIŠTVO	1,6	2,1	+ 28,8
G - TRGOVINA, VZDRŽEVANJE IN POPRAVILA MOTORNIH VOZIL	3,2	5,3	+ 63,6
H - PROMET IN SKLADIŠČENJE	2,4	3,3	+ 40,3
I - GOSTINSTVO	2,3	4,2	+ 84,4
J - INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE DEJAVNOSTI	2,2	3,9	+ 79,9
K - FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJAVNOSTI	2,8	4,4	+ 58,2
L - POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI	2,6	4,1	+ 58,8
M - STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	2,1	3,7	+ 75,0
N - DRUGE RAZNOVRSTNE POSLOVNE DEJAVNOSTI	3,0	4,6	+ 51,8
O - DEJAVNOST JAVNE UPRAVE IN OBRAMBE, DEJ. OBVEZNE SOCIALNE VARNOSTI	3,5	6,1	+ 71,4
P - IZOBRAŽEVANJE	3,5	6,2	+ 75,0
Q - ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO	3,5	6,3	+ 80,3
R - KULTURNE, RAZVEDRILNE IN REKREACIJSKE DEJAVNOSTI	2,1	4,6	+ 114,5
S - DRUGE DEJAVNOSTI	2,5	3,7	+ 52,0

Vir: Evidenca začasne in trajne odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb, nege, spremstva in drugih vzrokov (NIJZ)

SKLEP

Bolniške odsotnosti zaradi covid diagnoz so bile vodilni vzrok povečanja bolniške odsotnosti zaradi nalezljivih bolezni, ki je v letu 2022 v primerjavi z letom 2021 prispevala 90 % k povečanju celotne bolniške odsotnosti prikazane v številu dni na zaposlenega. Pri podrobnejšem raziskovanju povečanja bolniške odsotnosti zaradi nalezljivih bolezni v letu 2022 bi bilo potrebno upoštevati vpliv različnih dejavnikov:

- večjo razširjenost nalezljivih bolezni zaradi sprostitve nekaterih ukrepov za omejevanje epidemije,
- podaljšanje ukrepa nadomestila plače iz proračuna za čas covid izolacije in s tem razbremenitev delodajalcev,
- ponotranjenje informacij o pomenu vzdrževanja medsebojne razdalje pri preprečevanju nalezljivih bolezni ter pomembnosti počitka pri zdravljenju akutnih prehladnih obolenj in
- večjo dostopnost pri uveljavljanju pravice do bolniške odsotnosti, ki jo omogočata elektronski bolniški list in možnost opravljanje administrativnih postopkov pri zdravstveni oskrbi na daljavo.